Sosyal Bilimler Dergisi / The Journal of Social Sciences

Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, Yıl: 7, Sayı: 45, Nisan 2020, s. 282-293

ISSN: 2149-0821 Doi Number: <http://dx.doi.org/10.29228/SOBIDER.41985>

Dr. Esra BAYRAK AYAŞ

Adıyaman Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu,
ebayrak@adiyaman.edu.tr

Doç. Dr. Eyyup NACAR

Fırat Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, enacar@firat.edu.tr

Doç. Dr. Atalay GACAR

Fırat Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, gacaratalay@gmail.com

ÖĞRENCİLERİN SERBEST ZAMAN ETKİNLİKLERİNDEN TATMİN OLMA DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Özet

Bu çalışmada spor bilimleri fakültesi 4.sınıf öğrencilerinin aktif veya pasif olarak katıldıkları serbest zaman etkinliklerinden tatmin olma düzeyleri belirlenecektir. Böylelikle tatmin olma düzeylerinin bazı değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediği de incelenecektir. Araştırmayı Fırat Üniversitesi spor bilimleri fakültesinde öğrenim gören toplam 233 öğrenci grubu oluşturmaktadır ve bu öğrenciler tesadüfi örnekleme yöntemiyle seçilmiştir.

Araştırmada veri toplamak amacıyla kişisel bilgi formu ve 39 soru maddesinden oluşan “Serbest Zaman Tatmin” ölçeği kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen veriler SPSS 22. (Statistical Package for Social Sciences) programı kullanılarak analiz edilmiştir. Anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ olarak kabul edilmiştir.

Sonuç olarak öğrencilerin aylık gelirleri, katılımcıların serbest zaman etkinliklerine katılım sıklığı, üniversitenin sağladığı rekreatif imkan yeterliliği ile serbest zaman tatmin ölçek alt boyutları arasında anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Diğer yandan, cinsiyet, yaş, bölüm, sahip olduğu serbest zaman süresi (haftalık-saat) ve

serbest zaman etkinliklerine kimlerle katılım gerçekleştirildiği değişkenleri ile serbest zaman tatmin ölçek alt boyutları arasında anlamlı farklılıklara rastlanmamıştır.

Anahtar Kelimeler: serbest zaman, tatmin düzeyi, spor bilimleri

INVESTIGATION OF THE SATISFACTION LEVELS OF STUDENTS FROM FREE TIME ACTIVITIES

Abstract

In this study, the levels of satisfaction of the 4th grade students of the faculty of sports sciences from the leisure time activities they actively or passively participate in will be determined. Thus, it will be examined whether the levels of satisfaction differ according to some variables. The study consists of 233 student groups studying at the Faculty of Sports Sciences of Fırat University and these students were selected by random sampling method.

In the research, "Free Time Satisfaction" scale, consisting of a personal information form and 39 question items, was used to collect data. The data obtained in the study were analyzed using the SPSS 22. (Statistical Package for Social Sciences) program. Significance level was accepted as $p < 0.05$.

As a result, significant differences were found between the monthly income of the students, the frequency of participation of the participants in the leisure activities, the capacity of recreational opportunities provided by the university and the free time satisfaction sub-dimensions. On the other hand, no significant differences were found between the variables of gender, age, department, free time duration (weekly-hour), and who participated in free time activities and the free time satisfaction sub-dimensions.

Keywords: Leisure time, level of satisfaction, sports sciences.

1.GİRİŞ

Gelişen teknoloji ile bireyler hızlı bir değişim ve dönüşüm yaşamıştır. Özellikle de bireylerin zaman kavramı ve algısı üzerine gelişen modern dünya da zaman kullanımlarını etkilemiş ve bunun sonucunda bazı kavramlar hayatımıza girmiştir. Bireylerin çalışma hayatına atılması ile kendilerine ait serbest zamanlarını iyi değerlendiren, aktivitelerden haz alan, aktiviteleri keyif döngüsüyle yapan bireyler çalışma hayatlarında iş verimliliğini artırmayı başaran bu noktada haz ve keyif döngüsüyle yaşantılarını pozitif yönde etkilemeyi hedefleyen bir politika izlemeye başlamışlardır. Serbest zamanlarını etkili, verimli ve aynı zamanda dinlendirici bir takım aktiviteler ile duygusal, ruhsal, zihinsel, toplumsal, mesleki ve fiziksel olarak sağlıklı bireyler olmalarını pozitif yönde sürdürmeyi amaçlarlar.

Serbest zaman, bireylerin boş vakitlerini doldurmak için günlük ihtiyaçlarını karşıladığı zamanın dışında kalan ve kişinin özgür olarak nitelendirdiği bir zaman dilimidir. Aydoğan, Aristoteles'in serbest zaman kavramını özgür bir zaman dilimi olarak tanımlayıp toplum ve kültürün gelişmesi için gerekli olduğunu ve katkıda bulunduğunu aktarmıştır. Anlam olarak bakıldığında da İngilizce'deki serbest zaman sözcüğünün karşılık geldiği "leisure" kelimesi, Latince'de "özgür olma" anlamına gelen "licere" kelimesinden türetilmiştir. Ancak modernleşme

ile birlikte serbest zaman artık bireyin zamanı değildir, çünkü serbest zamanda yapılan aktiviteler bireylerin şahsi deneyimleri ile ilgili değildir artık. Günümüzde serbest zamanlar, televizyon, radyo, bilgisayar ve internet gibi kitle iletişim araçları tarafından kuşatılmıştır (Aydoğan, 2000).

Boş zaman kavramının geçmişi modern dönem öncesinde Antik Yunan'a kadar dayanmaktadır. Bu dönemde boş zaman kavramı özerk bir alan olmadığı gibi bir şey yapılmayan zaman olarak da nitelendirilmezdi. O denemde insanların statülerine göre farklılık gösteren bir durumdur. Bu zaman dilimi o dönemdeki insanlar için estetik, seçkinlik, beğeni oluşturma ve düşünme oluşturma zamanı olarak nitelendirilmiştir. Roma döneminde ise sınıfsal farklılıklar gözetilmeden insanların yapmaları gereken işlerin dışındaki zamanda eğlence amaçlı yapılan spor, oyunlar ve özellikle gladyatör dövüşleri gibi zaman olarak tanımlamışlardır.

Kaliteli vakit geçirme olarak adlandırılmaktadır. Ancak günümüz dünyasın da serbest zaman bireylerin yoğun iş temposu sonucu dinlenme ihtiyaçlarını gidermek için yapılan aktiviteleri oluşturur. Bireylerin kendi çevrelerinde yapılabilecek faaliyetler olmaktadır. Kaliteli vakit geçirmek için bireyler film izlemek, müzik dinlemek, belgesel izlemek, kitap okumak, hobi edinmek, egzersiz yapmak, bisiklet veya paten sürmek, kapalı ya da açık spor tesisleri gibi rekreasyon faaliyetleri içerir.

Rekreatif etkinliklerle insanlar kalıcı davranış ve alışkanlıklar edinmektedirler. bu kazandırılan davranış ve alışkanlıkları günlük ihtiyaçlarının dışında kalan zaman dilimini verimli değerlendirmek için yenmek ve yenilmek duygusu, takdir etme ve edilme duygusu, dayanışma, paylaşma, spor yapma, grup bilinci ve başarıma gibi alışkanlıkları sıralayabiliriz.

İlgili literatürde serbest zaman kavramının dışında bir de özgür zaman kavramına rastlanmıştır. serbest zaman kavramı için kişinin kendisi ve başkaları için oluşabilecek zorluklardan kurtulduğu kendi iradesi ile yani özgürce seçmiş olduğu bir faaliyetle uğraştığı zaman tanımlanmaktadır. Bu durumda özgür zaman ve günlük gereksinimlerin dışında kalan zaman yani serbest zaman arasında gözle görülebilecek belirgin bir farklılık mevcuttur. Özgür zamanda belirgin olmayan bir yönsüzlük mevcutken serbest zamanda katılabilecek çeşitli etkinliklerin olduğunu ve bunları dengelemek için yapıcı kavramsal bir yönü olduğunu göstermektedir. Serbest zaman en genel anlamıyla iş, çalışma, uyku ve günlük işlerin zorunluluğu dışında özgürce istediği gibi kullanılabileceği zaman dilimini ifade etmektedir.

MATERYAL METOD

Çalışmada veri toplamak için tarama modellerinden biri olan genel tarama modeli kullanılmıştır. Evrenin çok sayıda elemandan oluşması sonucunda evren hakkında daha geniş bir yargıya varmak ve evrenin bütünü ya da evren içerisinden alınacak bir gurubun veya örnek veya örneklem üzerinde yapılan tarama düzenlemeleridir” (Karasar, 2015).

Evren ve Örneklem

Araştırmayı oluşturan konunun bütün evreni kapsaması pratik olmadığı için ve genellikle de olurunun imkansız olmasından dolayı örneklem oluşturulması gerekmektedir. Örneklem, evrenin bir parçasını temsil etmesidir (Seyidoğlu, 2009). Örneklem seçimi de iki yöntemle belirlenmektedir. Bunlardan biri olasılığa dayanan diğeri ise olasılığa dayalı olmayan şeklindedir (Altunışık ve ark. 2005). Bizim çalışmamızda ise örneklem belirleme tekniklerinden biri olan olasılığa dayalı olmayan amaçlı örneklem yöntemi kullanılmıştır. Amaçlı örnekleme

yöntemi, örnekleme dahil edilecek birimleri, araştırmacı önceki bilgi, deneyim ve gözlemlerinden hareketle araştırmanın amacına uygun olarak kendi yargısıyla belirler. Araştırmacı kendi yargı ve değerlendirmesiyle hareket ettiği için evren hakkında fikir sahibi olmalıdır (Ural ve Kılıç, 2006).

Çalışmanın evrenini Fırat Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesinde öğrenim gören öğrenciler oluşturmakta iken örneklemini ise spor bilimleri fakültesi 4.sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmaya amaçlı olarak seçimi yapılmış gönüllük esas alınarak toplamda 233 öğrenci katılmıştır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmayı oluşturan öğrencilerin günlük ihtiyaçlarını karşıladıkları zaman diliminin dışında kalan zamanda katılım gösterdikleri etkinliklerden duydukları tatminin seviyesini belirlemek için Beard ve Ragheb (1980) tarafından oluşturulan ve Türkçe'ye uyarlamasını Karlı ve arkadaşları (2008) tarafından yapılan Serbest Zaman Tatmin (SZT) ölçeği kullanılmıştır.

Ölçek toplamda 39 madde ve 6 alt alt boyuttan (Psikolojik(8), Eğitim(9), Sosyal(8), Rahatlama(4), Fizyolojik(6) ve Estetik(4) alt boyutları ve maddelerinden) oluşmaktadır. Ölçek, 1 “Benim için hemen hemen hiç geçerli değil” ile 5 “Benim için hemen hemen her zaman geçerli” şeklinde ifadelerle sahip 5’li likert tipi bir ölçektir (Karlı, 2008).

Ölçeğin Alt Boyutlarının Madde Dağılımları					
Psikolojik	Eğitim	Sosyal	Rahatlama	Fizyolojik	Estetik
1-2-3-4-5-6-7-8	9-10-11-12-13-14-15-16-17	18-19-20-21-22-23-24-25	26-27-28-29	30-31-32-33-34-35	36-37-38-39

Verilerin Analizi

Yapılan çalışma sonuçlarının verilerinin hesaplanmasında ve değerlendirilmesinde SPSS 22. istatistik programı kullanılmıştır. Verilerin analizinde Mann Whitney U ve Kruskal Wallis H Testleri uygulanmış, ayrıca alt boyutlar arasındaki ilişkileri ölçmek için korelasyon analizi yapılmıştır. Anlamlılık düzeyi $p < 0.05$ olarak kabul edilmiştir.

BULGULAR

Bu bölümde demografik etkenlerin üniversite öğrencilerinin katıldıkları serbest zaman etkinliklerinden tatmin olma düzeylerini nasıl ve ne oranda etkilediğini belirlemek için yapılan analizlerin bulgu ve yorumlarına yer verilmiştir.

Tablo.1.Katılımcıların Cinsiyet Değişkenleri İle Serbest Zaman Tatmin Düzeyi Asasındaki Farklılaşmayı Belirlemek İçin Yapılan Analiz Sonuçları

Alt Boyutlar	Cinsiyet	N	X	Ss	t	p
Psikolojik	Erkek	146	30,00	5,53	-0,56	0,57
	Kadın	87	30,43	5,89		
Eğitim	Erkek	146	34,52	5,66	0,01	0,98
	Kadın	87	34,50	6,70		
Sosyal	Erkek	146	29,41	5,48	-0,04	0,96
	Kadın	87	29,44	5,95		
Rahatlama	Erkek	146	15,08	3,34	-1,05	0,29
	Kadın	87	15,55	3,20		
Fizyolojik	Erkek	146	22,47	4,52	-0,36	0,71
	Kadın	87	22,70	4,34		
Estetik	Kadın	146	15,21	3,51	0,15	0,87
	Erkek	86	15,13	3,31		

Tablo 1’de cinsiyete göre katılımcıların serbest zaman tatmin düzeyleri arasındaki farkı belirlemek için yapılan t-testi sonuçlarına yer verilmiştir. Serbest zaman tatmin düzeyi ölçek alt boyutları ile cinsiyet faktörü arasında anlamsal farklara rastlanmamıştır ($p>0,05$).

Tablo.2. Katılımcıların yaş Değişkenleri İle Serbest Zaman Tatmin Düzeyi Asasındaki Farklılaşmayı Belirlemek İçin Yapılan Analiz Sonuçları

Alt Boyutlar	Yaş	N	X	Ss	t	p
Psikolojik	18-22	60	30,75	5,93	1,49	,22
	23-26	161	30,13	5,61		
	27-30	12	27,66	4,41		
Eğitim	18-22	60	35,58	5,00	1,56	,21
	23-26	161	34,24	6,23		
	27-30	12	32,83	7,98		
Sosyal	18-22	60	29,46	5,88	,11	,89
	23-26	161	29,46	5,53		
	27-30	12	28,66	6,47		
Rahatlama	18-22	60	15,31	3,58	,01	,98
	23-26	161	15,24	3,17		
	27-30	12	15,16	3,71		
Fizyolojik	18-22	60	22,48	4,89	,98	,47
	23-26	161	22,70	4,16		
	27-30	12	21,08	5,79		
Estetik	18-22	59	15,01	4,06	,12	,88
	23-26	161	15,26	3,17		
	27-30	12	15,00	3,83		

Tablo 2’ de araştırma gurubunun yaş faktörü ile serbest zaman tatmin düzeyi ölçek alt boyutları arasındaki farkı belirleyebilmek için yapılan ANOVA (Varyans Analizi) analizi sonuçlarına yer verilmiştir. Yaş faktörü ile serbest zaman tatmin düzeyi ölçek alt boyutları arasında anlamsal farklılığa rastlanmamıştır ($p>0,05$).

Tablo.3. Katılımcıların bölüm Değişkenleri İle Serbest Zaman Tatmin Düzeyi Asasındaki Farklılaşmayı Belirlemek İçin Yapılan Analiz Sonuçları

Alt Boyutlar	Yaş	N	X	Ss	t	p
Psikolojik	Beden eğitimi	56	29,48	4,16	2,33	0,07
	Antrenörlük	55	31,58	5,60		
	Spor yöneticiliği	60	29,06	5,96		
	Rekreasyon	62	30,59	6,35		
Eğitim	Beden eğitimi	56	33,82	5,14	1,29	,27
	Antrenörlük	55	34,54	6,40		
	Spor yöneticiliği	60	33,88	5,33		
	Rekreasyon	62	35,72	7,03		
Sosyal	Beden eğitimi	56	28,94	4,60	1,88	,13
	Antrenörlük	55	30,60	5,83		
	Spor yöneticiliği	60	28,30	5,26		
	Rekreasyon	62	29,90	6,51		
Rahatlama	Beden eğitimi	56	15,53	2,53	,24	,86
	Antrenörlük	55	15,07	3,68		
	Spor yöneticiliği	60	15,10	3,18		
	Rekreasyon	62	15,32	3,68		
Fizyolojik	Beden eğitimi	56	22,78	3,71	1,66	,17
	Antrenörlük	55	22,52	4,87		
	Spor yöneticiliği	60	21,58	4,54		
	Rekreasyon	62	23,33	4,49		
Estetik	Beden eğitimi	56	15,25	3,06	1,11	,34
	Antrenörlük	55	15,58	3,02		
	Spor yöneticiliği	60	14,50	3,67		
	Rekreasyon	62	15,41	3,83		

Tablo 3 de araştırmayı oluşturan gurubun serbest zaman tatmin düzeyi ölçek alt boyutları ile bölüm değişkeni arasındaki farkı belirlemek için yapılan ANOVA (Varyans Analizi) testi sonuçları verilmiştir. Serbest zaman tatmin düzeyi ölçek alt boyutları ile bölüm değişkeni arasında anlamsal farklılıklara rastlanamamıştır ($p>0,05$).

Tablo.4. Katılımcıların aylık gelir Değişkenleri İle Serbest Zaman Tatmin Düzeyi Asasındaki Farklılaşmayı Belirlemek İçin Yapılan Analiz Sonuçları

Alt Boyutlar	Aylık Gelir	N	X	Ss	t	p
Psikolojik	çok düşük	13	26,61	8,04	2,07	,08
	Düşük	38	29,05	5,17		
	Orta	157	30,57	5,15		
	Yüksek	23	31,17	7,21		
	Çok yüksek	2	30,50	10,60		
Eğitim	çok düşük	13	32,07	7,05	,99	,41
	Düşük	38	34,18	6,08		
	Orta	157	34,56	5,92		
	Yüksek	23	36,17	6,22		
	Çok yüksek	2	34,00	8,48		
Sosyal	çok düşük	13	27,76	7,55	,76	,55
	Düşük	38	28,44	5,17		
	Orta	157	29,68	5,56		
	Yüksek	23	30,21	5,93		
	Çok yüksek	2	29,00	5,65		
Rahatlama	çok düşük	13	13,07	4,21	3,21	,01
	Düşük	38	14,71	3,74		
	Orta	157	15,35	3,06		
	Yüksek	23	16,82	2,75		
	Çok yüksek	2	14,00	4,24		
Fizyolojik	çok düşük	13	18,92	6,78	3,22	,01
	Düşük	38	21,81	5,05		
	Orta	157	22,84	3,97		
	Yüksek	23	23,86	3,74		
	Çok yüksek	2	23,00	8,48		
Estetik	çok düşük	13	12,00	5,16	3,29	,01
	Düşük	38	15,10	3,31		
	Orta	157	15,50	3,21		
	Yüksek	23	15,00	3,23		
	Çok yüksek	2	14,50	4,94		

Tablo 4 de aylık gelire bağlı olarak katılımcıların serbest zaman tatmin düzeyleri ölçek alt boyutları arasında anlamsal farklılığı belirlemek için yapılan ANOVA (Varyans Analizi) testi sonuçları verilmiştir. Aylık gelir durumu değişkeni ile serbest zaman tatmin düzeyi alt boyutlarından olan rahatlama, fizyolojik ve estetik alt boyutlarında anlamsal farklara rastlanmıştır ($p<0,05$).

Tablo 5. Katılımcıların Serbest Zaman Etkinliklerine Katılım Sıklıkları Değişkenleri İle Serbest Zaman Tatmin Düzeyi Asasındaki Farklılaşmayı Belirlemek İçin Yapılan Analiz Sonuçları

Alt Boyutlar	S. Z. Aktiviteleri Ort. Katılım Sıklığı	N	X	Ss	t	p
Psikolojik	1-3 saat	36	27,58	6,28	3,76	,00
	4-6 saat	103	30,96	4,55		
	7-9 saat	55	30,65	5,52		
	10- 12 saat	17	27,64	8,24		
	13 ve üzeri saat	22	31,40	5,96		
Eğitim	1-3 saat	36	31,63	6,09	2,63	,03
	4-6 saat	103	34,96	5,39		
	7-9 saat	55	34,76	6,46		
	10- 12 saat	17	36,05	6,72		
	13 ve üzeri saat	22	35,31	6,50		
Sosyal	1-3 saat	36	27,00	6,48	2,30	,06
	4-6 saat	103	30,06	5,09		
	7-9 saat	55	29,52	5,05		
	10- 12 saat	17	28,88	5,52		
	13 ve üzeri saat	22	30,54	7,35		
Rahatlama	1-3 saat	36	14,50	3,31	,81	,51
	4-6 saat	103	15,60	3,27		
	7-9 saat	55	15,09	3,37		
	10- 12 saat	17	15,47	2,55		
	13 ve üzeri saat	22	15,13	3,68		
Fizyolojik	1-3 saat	36	20,86	4,89	2,06	,08
	4-6 saat	103	23,05	4,49		
	7-9 saat	55	22,30	4,21		
	10- 12 saat	17	22,52	4,25		
	13 ve üzeri saat	22	23,68	3,66		
Estetik	1-3 saat	36	14,57	3,55	1,10	,35
	4-6 saat	103	15,36	3,29		
	7-9 saat	55	15,40	3,30		
	10- 12 saat	17	13,94	4,32		
	13 ve üzeri saat	22	15,72	3,45		

Tablo 5’de katılımcıların bir ay içerisinde serbest zaman etkinliklerine katılım sıklıklarına bağlı olarak serbest zaman tatmin düzeyi ölçek alt boyutları ile arasındaki farklılığı belirleyebilmek için ANOVA (Varyans Analizi) testi sonuçları verilmiştir. Katılımcıların serbest zaman katılım

sıklıkları ile serbest zaman tatmin düzeyi ölçek alt boyutlarından olan psikolojik ve eğitim alt boyutlarında anlamsal farklılıklara rastlanmıştır ($p<0,05$).

Tablo 6. Katılımcıların Üniversite'nin Sağladığı Rekreatif İmkan Yeterliliği Değişkenleri İle Serbest Zaman Tatmin Düzeyi Asasındaki Farklılaşmayı Belirlemek İçin Yapılan Analiz Sonuçları

Alt Boyutlar	Ü. S. Rek.. İmkan Y.	N	X	Ss	t	p
Psikolojik	kesinlikle yeterli	3	31,33	4,618	2,28	,06
	yeterli	41	30,19	6,83		
	kısmen	102	31,23	4,46		
	yetersiz	54	29,22	5,11		
	kesinlikle yetersiz	33	28,27	7,57		
Eğitim	kesinlikle yeterli	3	37,33	2,08	,95	,43
	yeterli	41	35,41	7,69		
	kısmen	102	34,79	5,53		
	yetersiz	54	33,37	4,91		
	kesinlikle yetersiz	33	34,15	7,14		
Sosyal	kesinlikle yeterli	3	31,00	6,24	3,15	,01
	yeterli	41	28,73	6,44		
	kısmen	102	30,79	4,76		
	yetersiz	54	27,75	5,32		
	kesinlikle yetersiz	33	28,63	6,80		
Rahatlama	kesinlikle yeterli	3	15,66	1,52	,77	,54
	yeterli	41	14,90	3,54		
	kısmen	102	15,54	3,19		
	yetersiz	54	15,40	3,25		
	kesinlikle yetersiz	33	14,51	3,47		
Fizyolojik	kesinlikle yeterli	3	26,00	,00	2,46	,04
	yeterli	41	22,36	5,01		
	kısmen	102	23,37	3,97		
	yetersiz	54	21,74	4,46		
	kesinlikle yetersiz	33	21,33	4,80		
Estetik	kesinlikle yeterli	3	16,33	1,15	2,78	,02
	yeterli	41	15,07	3,19		
	kısmen	102	15,94	2,97		
	yetersiz	54	14,38	3,83		
	kesinlikle yetersiz	33	14,21	4,05		

Tablo 6 da katılımcılara göre üniversitenin sağladığı rekreatif imkan yeterliliği değişkeni ile serbest zaman tatmin düzeyleri ölçek alt boyutları arasında anlamsal farklılığı belirlemek için yapılan ANOVA (Varyans Analizi) testi sonuçlarına yer verilmiştir. Analiz sonucunda üniversitenin rekreatif imkanlarının yeterliliği değişkeni ile serbest zaman tatmin düzeyi ölçek alt boyutlarından olan sosyal, fizyolojik ve estetik alt boyutları arasında anlamsal farklara rastlanmıştır ($P<0,05$).

TARTIŞMA SONUÇ

Bu çalışmada kadın ve erkek katılımcıların serbest zaman tatmin düzeyinin cinsiyete, yaşa ve bölüm değişkenine göre farklıklar göstermediği bulunmuştur. Konu ile ilgili literatür taramasında araştırmamız ile benzer çalışma sonuçlarının olduğu görülmüştür (Lu ve Hu (2005), Siegenthaller ve O'Dell (2000), Di Bona (2000), Berg ve diğ. (2001), Griffin ve McKenna (1998), Boley (2001), Misra ve McKean'ın (2000). Ancak Vong Tze (2005), Kabanoff (1982) ve Emrah (2016) yaptıkları çalışmalarda cinsiyet ile serbest zaman tatmin düzeyi arasında anlamlı farklılıklara rastlasalar da serbest zaman tatmin düzeyi ile ilgili yapılan çalışmaların çoğunluğunda cinsiyet değişkenine göre fark bulunamamıştır.

Ayrıca çalışmamızın analiz sonuçlarında serbest zaman etkinliklere katılım süreleri ile serbest zaman tatmin ölçeği alt boyutlarından olan psikolojik ve eğitim alt boyutlarında üniversitenin rekreatif imkan yeterliliği değişkeninde ise sosyal, fizyolojik ve estetik alt boyutlarında anlamsal farklılıklara rastlanmıştır. Bu anlamsal farklılıkların hangi guruplar lehine sonuçlandığına baktığımızda serbest zaman etkinliklerine katılım sürelerinde psikolojik alt boyutunda 13 saat ve üzerinde, eğitim alt boyutunda 10-12 saat arasında serbest zaman etkinliklerine katılanlar lehine olduğu görülmüştür.

Katılımcıların gelir durumu ile serbest zaman tatmin ölçeği alt boyutlarından olan psikolojik, eğitim ve sosyal yönünden anlamlı bir farklılık görülmezken rahatlama, fizyolojik, estetik alt boyutlarında anlamsal farklılıklar rastlanmıştır. Bu anlamsal farklılık gelir durumunu yüksek olarak belirleyen kişiler lehine sonuçlandığı görülmüştür. Ayrıca gelir durumunu düşük olarak belirten katılımcıların tüm alt boyutlarda çok düşük bir doyuma sahip olmaları gelirin, kişinin serbest zaman aktiviteleri üzerinde etkili olduğunu göstermektedir. Buradan yola çıkarak öğrencilerin gelirlerine uygun serbest zaman etkinliklerine katıldığı fakat bu katılımın onları yeterince tatmin etmediği düşüncesini doğurmaktadır.

Çalışmamızdaki gelir durumu ile serbest zaman tatmin düzeyi arasındaki ilişkiye benzer sonuçların ilgili literatürde yer aldığı görülmüştür. Örneğin Russell (1987), Bonke ve diğerleri (2007), Ardahan ve Lapa (2010), serbest zaman tatmin düzeyi ile ilgili yaptıkları çalışmalarında gelir düzeyinin artmasına paralel olarak serbest zaman tatmin düzeylerinin de artış sağladığı sonucuna varmışlardır. Müderrisoğlu ve Uzun (2004) ise rekreasyonel etkinliklere katılımı gelir durumunun en önemli faktörlerden biri olduğunu çalışmada belirtmişlerdir. Fakat bazı çalışmalarda da bu sonuçların tersi yönünde sonuçların mevcut olduğu görülmüştür (Mancini (1978), Beard ve Ragheb (1980), Vong Tze (2005), Emrah (2016)). Lapa ve Ardahan (2009) ise öğrencilerin rekreatif etkinliklere katılmalarını olumsuz etkileyen nedenlerin başında öğrencilerin gelir kaynağının ailelere bağımlı olmasından kaynaklandığını belirtmişlerdir.

5.KAYNAKLAR

- Aydoğan, F. (2000). Medya ve Serbest Zaman. Om Yayınevi: İstanbul
- Seyidoğlu H. Bilimsel Araştırma ve Yazma El Kitabı. İstanbul: Güzem Can Yayınları; 2009, s. 41
- Altunışık R, Coşkun R, Bayraktaroğlu S, Yıldırım E. Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri. 3. basım. Sakarya: Sakarya Kitabevi; 2005, s: 120.
- Ural A. Kılıç İ. Bilimsel Araştırma Süreci ve Spss İle Veri Analizi. Ankara: Detay Yayıncılık; 2006, s: 45.
- Beard JG, Ragheb MG. Measuring Leisure Satisfaction. Journal Of Leisure Research. 1980; 12 (1): 20–33.
- Karlı Ü. Polat E. Yılmaz B. Koçak S. Serbest Zaman Tatmin Ölçeği’ nin (SZTÖ-Uzun Versiyon) Geçerlilik ve Güvenilirlik Çalışması. Hacettepe Spor Bilimleri Dergisi. 2008; 19 (2): 80-91.
- Lu L, Hu CH. (2005). Personality, leisure experiences and happiness. Journal of Happiness Studies, 6, 325- 342.
- Siegenthaller KL, O’Dell I. (2000). Leisure attitude, leisure satisfaction and perceived freedom in leisure within family dyads. *Leisure Sciences*, 22, 281-295.
- DiBona L. (2000). What are the benefits of leisure? An exploration using the leisure satisfaction scale. *British Journal of Occupational Therapy*, 63 (2), 50-58.
- Berg E, Trost M, Schneider IE, Allison MT. (2001). Dyadic exploration of the relationship of leisure satisfaction, leisure time, and gender to relationship satisfaction. *Leisure Sciences*, 23, 35–46.
- Griffin J, McKenna K. (1998). Influences on leisure and life satisfaction of elderly people. *Physical & Occupational Therapy in Geriatrics*, 15 (4), 1-16.
- Boley BJ. (2001). Life Satisfaction, Leisure Satisfaction, and Leisure Participation Among Publicly Housed Older Adults. Unpublished Doctoral Dissertation. Capella University. Minneapolis, MN.
- Lapa TY, Ardahan F (2009), Akdeniz Üniversitesi Öğrencilerinin Serbest Zaman Etkinliklerine Katılım Nedenleri ve Değerlendirme Biçimleri, *Hacettepe J. of Sport Sciences*, 20 (4), 132–144
- Misra R, McKean M. (2000). College students academic stress and its relation to their anxiety, time management, and leisure satisfaction. *American Journal of Health Studies*, 16 (1), 41-51.
- Vong Tze N. (2005). Leisure satisfaction and quality of life in Macao, China. *Leisure Studies*, 24 (2), 195-207.
- Kabanoff B. (1982). Occupational and sex differences in leisure needs and leisure satisfaction. *Journal of Occupational Behavior*, 3, 233-245.

- Ardahan F, Lapa YT (2010), Üniversite Öğrencilerinin Serbest Zaman Tatmin Düzeylerinin Cinsiyete ve Gelire Göre İncelenmesi, *Hacettepe J. of Sport Sciences*, 21 (4), 129–136
- Russell RV. (1987). The importance of recreation satisfaction and activity participation to the life satisfaction of age-segregated retirees. *Journal of Leisure Research*, 19 (4), 273-283.
- Borke J, Dedding M, Lausten M. (2009). Time and Money: A simultaneous analysis of men's and women's domain satisfactions. *J Happiness Stud*, 10, 113–131.
- Mancini JA. (1978). Leisure satisfaction and psychologic well-being in old age: effects of health and income. *Journal of the American Geriatrics Society*, 26 (12), 550-552.
- Beard JG, Ragheb MG. (1980). Measuring leisure satisfaction. *Journal of Leisure Research*, 12 (1), 20-33.
- Müderrişoğlu H, Uzun S. (2004). Abant İzzet Baysal Üniversitesi orman fakültesi öğrencilerinin rekreasyonel eğilimleri. *Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, 2, 108-121.
- Emrah S. Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.2016, üniversite öğrencilerinin katıldıkları serbest zaman etkinliklerinden tatmin olma ve algılanan özgürlük düzeylerinin incelenmesi çalışması. (Danışman Yrd.Doç.Dr Serap Mungay Ay).